

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Комітету 11 січня 2023 року
(протокол №_117)

З В І Т

про роботу Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги
та медичного страхування за період роботи восьмої сесії
Верховної Ради України дев'ятого скликання
(вересень 2022 р. – січень 2023 р.)

Робота Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет) у період восьмої сесії була зосереджена на виконанні основних функцій Комітету, визначених Законом України «Про комітети Верховної Ради України», зокрема на здійсненні законопроектної роботи, спрямованої на виконання Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2022 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 15 лютого 2022 року № 2036-ІХ (далі – План законопроектної роботи), забезпечення сталого функціонування системи охорони здоров'я в умовах воєнного стану, адаптацію законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) і виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також на вирішення інших нагальних проблем у сфері охорони здоров'я.

За період восьмої сесії проведено **5 засідань** Комітету у режимі відеоконференції, на яких розглянуто **8 проектів законодавчих актів**, у тому числі **2**, з підготовки яких Комітет був визначений головним, та **6 законопроектів**, до яких за результатами розгляду надано пропозиції іншим комітетам Верховної Ради України, а також **11 питань**, що стосуються предметів відання Комітету та організації його роботи, у тому числі **4** у порядку контролю.

І. Щодо законопроектної функції Комітету

За звітний період Верховною Радою України прийнято **3 закони України** (з них **1 євроінтеграційний**), з підготовки яких Комітет визначено головним, а саме:

1. Закон України «Про систему громадського здоров'я» № 2573-ІХ від 06.09.2022 р. (який розроблений на виконання міжнародних зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС і фактично створює національну систему громадського здоров'я та запроваджує вимоги до виявлення, обліку, готовності та реагування на інфекційні і неінфекційні хвороби за стандартами ЄС. Законом визначається система епіднагляду; усуваються паралельні утворення та структури, які діють у сфері громадського здоров'я для усунення дублювання функцій між контролюючими органами; запроваджується чіткий

механізм реагування на надзвичайні події та надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я, в тому числі для виконання Міжнародних медико-санітарних правил. Цей Закон набирає чинності через 12 місяців з дня, наступного за днем його опублікування. З його введенням в дію буде скасовано Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення");

2) Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо посилення контролю за відпуском лікарських засобів» № 2679-IX від 18.10.2022 р. *(яким передбачено заборону призначення рецептурних лікарських засобів без виписування рецепта; надання можливості виписування електронних рецептів на наркотичні ліки; встановлення на рівні закону прямої заборони відпуску з аптек рецептурних ліків без рецепта з метою зменшення поширеності безвідповідального самолікування).*

3) Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції відповідно до керівних документів ВООЗ» від 12.01.2023 р. *(в ході підготовки якого системно переглянуто основні положення базового Закону у сфері протидії ВІЛ/СНІД, який не змінювався 12 років. Законом врегульовано питання самотестування на ВІЛ, надано право на реєстрацію та облік ВІЛ-інфікованих усім надавачам медичних послуг, визначено державні гарантії забезпечення на безоплатній основі антиретровірусними препаратами, запроваджено додаткові заходи щодо безпеки донорської крові відповідно до стандартів ЄС, а також приведено базовий закон про ВІЛ у відповідність з вимогами Закону про державні фінансові гарантії).*

Крім того, Комітетом було продовжено роботу над проектом Закону України про регулювання обігу рослин роду коноплі (Cannabis) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності для створення умов щодо розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування онкологічних захворювань та посттравматичних стресових розладів, отриманих внаслідок війни (реєстр. № 7457) (метою якого є створення умов для розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування препаратами на основі канабісу та проведення наукових досліджень ефективності конопель, імплементація кращого досвіду у сфері регулювання обмеженого обігу канабісу, смоли канабісу, екстрактів і настоек канабісу, а також тетрагідроканабінолу (ТГК) (його ізомерів та їх стереохімічних варіантів).

Головою Комітету та народними депутатами України, членами Комітету проведено низку робочих нарад та зустрічей з представниками Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики, бізнесу громадського сектору, донорами, експертами відповідних національних та міжнародних організацій для врегулювання спірних питань та вироблення консолідованої позиції до винесення питання щодо законопроекту р. № 7457 на розгляд Верховної Ради України.

Активно робота із законопроектами проводилась у підкомітетах Комітету.

У період восьмої сесії **проведено 6 засідань підкомітетів Комітету** (2 - підкомітету з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС), виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; 2 - підкомітету з питань охорони здоров'я; 2 - підкомітету з питань забезпечення епідемічної безпеки, боротьби із ВІЛ/СНІД та соціально небезпечними захворюваннями), на яких розглянуто законопроекти:

про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство (реєстр. № 8011);

про допоміжні репродуктивні технології (реєстр. № 6475);

про застосування допоміжних репродуктивних технологій (реєстр. № 6475-1);

про застосування допоміжних репродуктивних технологій та заміне материнство (реєстр. № 6475-2).

про медичні вироби (реєстр. № 7585);

про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції відповідно до керівних документів ВООЗ (реєстр. № 6364),

а також питання щодо:

відповідності положень альтернативних законопроектів про внесення змін до Податкового кодексу та деяких законодавчих актів України щодо посилення заходів контролю за обігом підакцизних товарів (реєстр. № 8174), про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо посилення заходів контролю за обігом підакцизних товарів (реєстр. № 8174 - 1), про внесення змін до Прикінцевих положень Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо посилення заходів контролю за обігом підакцизних товарів (реєстр. № 8174-2) положенням права Європейського Союзу (acquis ЄС) та міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції.

II. Щодо контрольної функції Комітету

За звітний період Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування:

1) у порядку взаємодії з Рахунковою палатою, відповідно до вимог статті 31 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», заслухано звіт Рахункової палати про результати проведення аудиту ефективності використання коштів, виділених з державного бюджету для здійснення

діяльності Національною дитячою спеціалізованою лікарнею "Охматдит" МОЗ України та зміцнення її матеріально-технічної бази;

2) на засіданнях Комітету заслухано в порядку контролю такі питання:

про здійснення централізованих державних закупівель лікарських засобів (вакцин) та медичних виробів за кошти, передбачені Міністерству охорони здоров'я України у Державному бюджеті України на 2022 рік за бюджетною програмою «Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру» (КПКВК 2301400);

про стан реалізації програми медичних гарантій у 2022 році та розроблений Національною службою здоров'я України аналітичний інструмент «Аналітичний звіт щодо стану реалізації ПМГ-2022» для збору повної та актуальної інформації щодо реалізації програми медичних гарантій у кожному регіоні України;

про необхідність встановлення контролю за використанням коштів кредиту у сумі 25 млрд. грн., що буде наданий Україні в рамках Угоди про економічне співробітництво між Україною і Австрією, ратифікованої Верховною Радою України 1 грудня 2022 року, на закупівлю медичного обладнання для закладів охорони здоров'я;

щодо можливості збільшення фінансування «Інституту травматології та ортопедії» НАМН України у 2023 році.

3) Підкомітетом з питань профілактики та боротьби з онкологічними захворюваннями Комітету проведено нараду за участі представників Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України, ДП «Медичні закупівлі України», керівників регіональних онкоцентрів та Національного інституту раку МОЗ України, на якій розглянуто в порядку контролю проблемні питання закупівель та поставок лікарських засобів у 2023 році, зокрема для лікування онкохворих.

4) Підкомітетом з питань охорони здоров'я Комітету в порядку контролю заслухано питання щодо стану реалізації Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги» від 1 липня 2022 року № 2347-IX в частині формування меж госпітальних округів та госпітальних кластерів.

III. Щодо заходів, які вживалися Комітетом у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України

У жовтні 2022 року Головою Комітету взято участь у складі української делегації в першому парламентському саміті міжнародної Кримської платформи в м. Загреб, Хорватія. Під час засідань у межах Кримської платформи обговорили з колегами злочини росії на території півострову, зокрема етнічні та релігійні чистки, порушення прав людини, заслухали історії мешканців Криму, які зазнали тиску з боку російської влади, а також обговорили нові санкції, військову та гуманітарну допомогу Україні, в тому числі в сфері охорони здоров'я.

У грудні 2022 року Головою Комітету проведено робочу зустріч щодо гуманітарних зусиль на підтримку України за участі Керівництва Верховної Ради України, представників Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, Міністерства охорони здоров'я України, представників Міністерства оборони України, Збройних Сил України, Головного розвідувального управління Міноборони, Державної прикордонної служби України, Україно-Американського Дому, компаній My Medic LLC, CoAg Medical (США) та благодійних організацій, які надають допомогу Україні у боротьбі з рф, під час якої відбулася передача гуманітарної допомоги українцям - коагулянтів для зупинки кровотеч та тактичних аптечок ІФАК, що необхідні для надання першої домедичної допомоги.

IV. Щодо налагодження співпраці з європейськими інституціями у рамках проведення євроінтеграційної діяльності

У зв'язку із зверненням до Голови Верховної Ради України Президентки Європейського Парламенту Роберти Мецолі щодо посилення міжкомітетської співпраці комітетів Верховної Ради України та Європейського Парламенту й надання парламентської та законодавчої допомоги українському парламенту в рамках процесу вступу України до ЄС Комітетом підготовлено пропозиції щодо пріоритетних сфер та шляхів співпраці Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування з Комітетом Європарламенту з навколишнього середовища, охорони здоров'я та безпеки харчових продуктів (Committee on the Environment, Public Health and Food Safety (ENVI), а також визначено теми галузевих досліджень права Європейського Союзу (acquis ЄС), які необхідні для подальшої адаптації законодавства України у сфері охорони здоров'я до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС), зокрема щодо законодавчого регулювання:

провадження медичної діяльності для забезпечення гарантованої якості надання медичної допомоги;

діяльності самоврядних медичних організацій;

питань біологічної безпеки та біологічного захисту;

добровільного медичного страхування;

обігу рослин роду коноплі (Cannabis) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності;

обігу медичних виробів, дієтичних добавок, харчових продуктів для спеціальних медичних цілей, харчових продуктів для контролю ваги тощо.

IV. Інші заходи

У період роботи восьмої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання Голова Комітету та народні депутати України – члени Комітету брали активну участь у роботі консультативно-дорадчих та координаційних органів, утворених для вирішення нагальних проблем охорони здоров'я, її подальшого реформування та розвитку.

Зокрема, Головою Комітету взято участь:

у засіданні Офісу координації розвитку електронної охорони здоров'я, на якому відбулося обговорення планів на 2023 рік та ухвалення дорожньої карти проєктів (22 грудня 2022 року);

у підсумковому засіданні Колегії МОЗ України (26 грудня 2022 року).

Головою підкомітету з питань профілактики та боротьби з онкологічними захворюваннями, народним депутатом України Зубом Валерієм Олексійовичем взято участь у засіданні міжвідомчої робочої групи з підготовки матеріалів до засідання Ради національної безпеки і оборони України з питання «Щодо профілактики, ранньої діагностики та лікування злоякісних новоутворень» (9 грудня 2022 року та 17 січня 2023 року).

Також Головою Комітету проведено низку робочих зустрічей та нарад з представниками органів влади, дипломатичних установ, іноземних представництв та міжнародних організацій, лікарями та науковцями з метою обміну досвідом у галузі охорони здоров'я для підвищення якості та доступності медичної допомоги та обговорення потенційних можливостей для співпраці, а також взято участь у публічних заходах, де обговорювалися питання охорони здоров'я, зокрема:

19.09.2022 р. – зустріч з представниками провідної міжнародної компанії Jacobs, яка представлена у понад 40 країнах, з великим досвідом як у сфері управління програмами, так і у сфері послуг з охорони здоров'я, з врегулювання найскладніших викликів і відновлення країн після значних лих і руйнувань. Під час зустрічі обговорювались питання, пов'язані з післявоєнною відбудовою України та зацікавленості компанії у підтримці відновлення системи охорони здоров'я України;

20.09.2022 р. – участь у відкритті 23-го Національного конгресу кардіологів України, привітання з початком роботи Конгресу та побажання учасникам заходу плідної роботи з розробки та впровадження нових підходів у боротьбі з серцево-судинними захворюваннями, що, в свою чергу, залишаються одним з пріоритетів державної політики у сфері охорони здоров'я;

23.09.2022 р. – участь у відкритті нового відділення важкої поліструктурної травми в Інституті травматології та ортопедії за участі предстоятеля Православної церкви України Епіфанія, міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка та президента Національної академії медичних наук Віталія Цимбалюка. Нагородження відзнаками від Комітету Верховної Ради з питань здоров'я нації медичних працівників Інституту - пам'ятні нагороди отримали лікарі-ортопеди та завідувачі відділень;

28.09.2022 р. – робоча зустріч з представниками проєкту SafeMed USAID. Під час зустрічі обговорювались питання щодо нової редакції ЗУ «Про лікарські засоби» та впровадження Належної аптечної практики;

29.09.2022 р. – участь у роботі круглого столу з обговорення тексту законопроєкту реєстр. №7457 «Проєкт Закону про регулювання обігу рослин роду коноплі (Cannabis) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності для створення умов щодо розширення доступу пацієнтів до

необхідного лікування онкологічних захворювань та посттравматичних стресових розладів, отриманих внаслідок війни» на запрошення Української асоціації медичного канабісу;

06.10.2022 р. – робоча зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Австрійської Республіки в Україні д-м Арадом Бенкьо (Dr. Arad Benkoe). Під час зустрічі обговорювали проект Закону України «Про ратифікацію Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Республіки Австрія про економічне співробітництво у розвитку проєктів», зокрема, що стосується розвитку передбачених нею проєктів: будівництво (реконструкція) та оснащення Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» у м. Києві, будівництво та оснащення сучасної університетської клініки у м. Києві, створення Національного реабілітаційного центру у м. Львові;

17-18.10.2022 р. – участь в роботі Всесвітнього саміту охорони здоров'я в Німеччині та обговорення шляхів підтримки України у медичній галузі з закордонними колегами. Цей захід став першим спільним самітом з питань охорони здоров'я, який проводився спільно з ВООЗ і під патронатом канцлера Німеччини Олафа Шольца та президента Франції Емманюеля Макрона. Під час зустрічей у Бундестагу обговорювалась співпраця на рівні комітетів з питань охорони здоров'я парламентів. З головою комітету з питань охорони здоров'я польського сейму Джоаною Шойрінг-Вельгус обговорили спільний розвиток медичних коледжів України та Польщі: зокрема, встановлення єдиних методик навчання для студентів обох країн. Це дозволить українським медикам опанувати навички, якими володіють європейські колеги та надавати якіснішу допомогу українцям;

20.10.2022 р. – участь в робочій зустрічі з представниками БФ «Відродження» програми “Громадське здоров'я” та обговорення питань, пов'язаних з впровадженням лікарського самоврядування та системи якості.

01.11.2022 р. – участь в презентації проєкту розширеного неонатального скринінгу в Україні, ініційованого Президентом України Володимиром Зеленським, в Національній дитячій спеціалізованій лікарні «Охматдит», за участі заступника голови Офісу Президента Юлії Соколовської, міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка, генерального директора «Охматдиту» Володимира Жовніра;

02.11.2022 р. - участь у відкритті після проведення капітального ремонту Центру гематології та трансплантації кісткового мозку у Київському обласному онкодиспансері разом з міністром охорони здоров'я Віктором Ляшком та директором департаменту охорони здоров'я Київської обласної адміністрації Оленою Єфіменко. Заклад відповідає міжнародним стандартам та за оснащенням може конкурувати з найкращими приватними закладами. Оновлене відділення дозволить проводити на рік 24 алогенних та 72 аутологічних трансплантацій. Це, за попередніми розрахунками, повністю задовольнить потребу в таких операціях онкохворих пацієнтів Київщини;

10.11.2022 р. – участь в міжнародній онлайн конференції, яку проводила Українська громадська організація «Дюшена України», британська школа Cobham Free School, громадські організації. Тема конференції - День обізнаності

про м'язову дистрофію Дюшена, адаптація та лікування дітей із хворобою Дюшена. Українські діти з особливими потребами отримали можливість безкоштовно навчатися в інноваційній та інтернаціональній школі Cobham Free School (Кобем ФріСкул). У закладі, де навчаються діти з понад 100 країн, індивідуальний підхід до кожного учня, створені умови для освітнього процесу дітей зі спадковими хворобами, зокрема із хворобою Дюшена;

30.11.2022 р. – участь у заході з нагоди Всесвітнього Дня боротьби зі СНІДом на підтримку профілактики хвороби та підтримки ВІЛ-інфікованих пацієнтів;

30.11.2022 р. – участь у Ювілейній науково-практичній конференції з нагоди 30-ї річниці заснування Київського Медичного Університету «Сучасні аспекти медицини та фармації – освіта та практика»;

09.12.2022 р. – участь у Форумі «Реімбурсація під час війни. Стійкість та розвиток» на запрошення Національної служби здоров'я України, що присвячений подальшому розвитку програми реімбурсації лікарських засобів, особливостей роботи програми під час війни, партнерству держави та бізнесу;

15.12.2022 р. – робоча зустріч з представниками Американської торгової палати в Україні та обговорення плану законодавчої роботи Комітету на 2023 рік та можливих подальших шляхів співпраці з бізнес-спільнотою;

21.12.2022 р. – робоча зустріч з представниками проекту SafeMed USAID стосовно розширення доступу національних виробників до іноземних ринків та впровадження Належної аптечної практики.

За звітний період (*станом на 11.01.2022 р.*) Комітетом підготовлено 653 документи (*відповідей на доручення керівництва Верховної Ради України та Апарату Верховної Ради України, на звернення органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій та громадян, висновків, роз'яснень, запитів, листів з питань, що стосуються предметів відання Комітету та організації його роботи тощо*), опрацьовано 976 вхідних документів, що надійшли до Комітету.

З роботою Комітету зі зверненнями громадян можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Управління з питань звернень громадян Апарату Верховної Ради України у рубриці «Звіти про звернення громадян» за посиланням https://vzvernen.rada.gov.ua/documents/ast_vzv_zvernen_hr.